

е била хранилище и депозитна къща, гдето били складирани всички вносни стоки. Въроятно е, че върху тъхъ лежала тежестта за плащане на нѣкакви такси въ полза не на турското управление, а на самата колония, за поддържане на църквата, свещеника и пр. Такива такси били събираны въ София презъ сѫщата тази епоха и то не само отъ софийските търговци¹⁾, но и отъ онѣзи дубровчани, които отъ Провадия сѫ минавали транзитъ презъ София за Дубровникъ²⁾. Въ републиката сѫ постѫпили оплаквания и молби за отмѣна на тѣзи такси, обаче, тѣ не били отмѣнени, понеже софийската колония отговорила въ Дубровникъ, че безъ тѣзи такси не могло да се поддържа църквата и самата колония отъ града ще премѣсти това тържище въ Провадия, като напустне софийската църква³⁾. За подобни такси се споменава и въ нѣкои извори засѣгащи русенската колония презъ 1676 година⁴⁾. Отъ това, както и отъ други завещания се вижда, че по задължение всѣки е завещавалъ голѣма част отъ своитѣ срѣдства най-първо на разните църкви въ Дубровникъ и една по-малка част за тѣзи въ София и Провадия. Търговците отъ тѣзи градове се грижили за своите църкви. Дубровчаните отъ Силистра, Русе и Шуменъ сѫ дарявали провадийската църква. Въ завещанието на дубровчанина Пауло Петровичъ отъ 1632 г. се казва: „Още оставямъ на отца Филипа, капеланъ отъ Провадия, 1000 аспри да моли Господа Бога за моята душа. Още оставямъ 1000 аспри за направата на провадийската църква“⁵⁾.

Следъ 1632 г. сведенията за провадийската колония на дубровчанините намаляватъ много. Липсватъ сѫщо така каквито и да сѫ търговски писма отъ 1632 до 1659 година.

Тази празнота се попълва отъ религиозните доклади на католишките свещеници отъ България. Така отъ 1640 г. е запазена известната релация на Петъръ Богданъ. Той посетилъ всички католически селища. На 14 септември 1640 г. посетилъ града Провадия (Provato). Слѣдъ като описва въ подробности околността на града, планините, широките равнини и Стара планина по пътя къмъ Цариградъ, той се спира върху църквата на дубровчанините. Тя била разрушена не отдавна отъ турцитѣ и поправена отново отъ търговците. Последните били на брой 50, отъ тъхъ 19 жени. Нѣкои отъ дубровчанините били българи, покатоличени при слугуването имъ при дубровнишките търговци. Имало и католици, които отивали да търгуватъ съ стоки по крайбрѣжните селища на Черно море, та дори до татарските земи⁶⁾. Провадийската

¹⁾ Resti, fol. 27 „Addi 8 di Marzo aspri 130 per vittura, bagio e chiesa di panno 1 ricevutto sotto 23 dell passato“.

²⁾ „che havendo trovato questi mercanti di Dobruggia una strada particolare per inviar le loro robe da Provatto a Garguri senza passare per Soffia, dove sariano tenuti di pagare in tanto per somma giusto alle parti contenute nel libro delle colonne, e tutto questo per mantenimento della Chiesa . . .“ Писмо отъ София — 8.VII. 1659 fasc. 89 № 2215.

³⁾ „non sarebbe altro che trasportar questa piazza di Soffia in Provatto et abbandonar questa Chiesa“ . . . п. т. (in fine).

⁴⁾ Писмо отъ Русе отъ 20 юни 1676 на русенските колонисти. fasc. 51 № 1914.

⁵⁾ „Ioste ostavgliam ozzu frà Filippu Capellano od Provadije aspri tissuchiu da moli gospodina Boga sa duscu moi. Ioste ostavgliam aspri tissuchiu sa fabricu od zarque u Provadiu“. Test. т. 61 f. 8.

⁶⁾ „Sono delli Catolici, che vanno per diversi luoghi per mar negro, et sino in Tartaria con le mercantie“ . . . Fermendžin, ц. с. 76.